

Accountantsverslag

Gemeente Heerde
Boekjaar 2019

Aan de gemeenteraad
van de gemeente Heerde
Postbus 175
8180 AD Heerde

Zwolle, 13 juli 2020

Geachte leden van de gemeenteraad,

Hierbij bieden wij u ons accountantsverslag aan dat is opgesteld in het kader van de opdracht om de jaarrekening 2019 van de gemeente Heerde te controleren.

Het accountantsverslag bevat bevindingen en conclusies die naar aanleiding van onze werkzaamheden uit hoofde van de jaarrekeningcontrole 2019 naar voren zijn gekomen. Het accountantsverslag is uitsluitend opgesteld voor uw gebruik en mag daarom zonder onze toestemming niet aan derden ter inzage worden verstrekt.

Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht.

Wij hebben bij de jaarrekening over boekjaar 2019 een goedkeurende controleverklaring verstrekt ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid. In dit kader hebben wij u op 13 juli 2020 gemachtigd om onze goedkeurende controleverklaring op te nemen onder de overige gegevens in uw jaarrekening 2019.
De bevindingen in dit verslag doen dan ook geen afbreuk aan ons oordeel over de getrouwheid en rechtmatigheid van de jaarrekening.

Indien en voor zover de jaarrekening niet door de gemeenteraad wordt vastgesteld en leidt tot een aangepaste jaarrekening, dient ook bij deze aangepaste jaarrekening door ons toestemming te worden verleend tot het opnemen van onze controleverklaring.

Wij bedanken de medewerkers van de gemeente Heerde voor de open en constructieve samenwerking bij het verrichten van onze controlewerkzaamheden en de totstandkoming van ons accountantsverslag.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en lichten de inhoud van deze rapportage graag nader aan u toe.

Met vriendelijke groet,
Baker Tilly (Netherlands) N.V.

drs. E.H.J.D. Damman RA

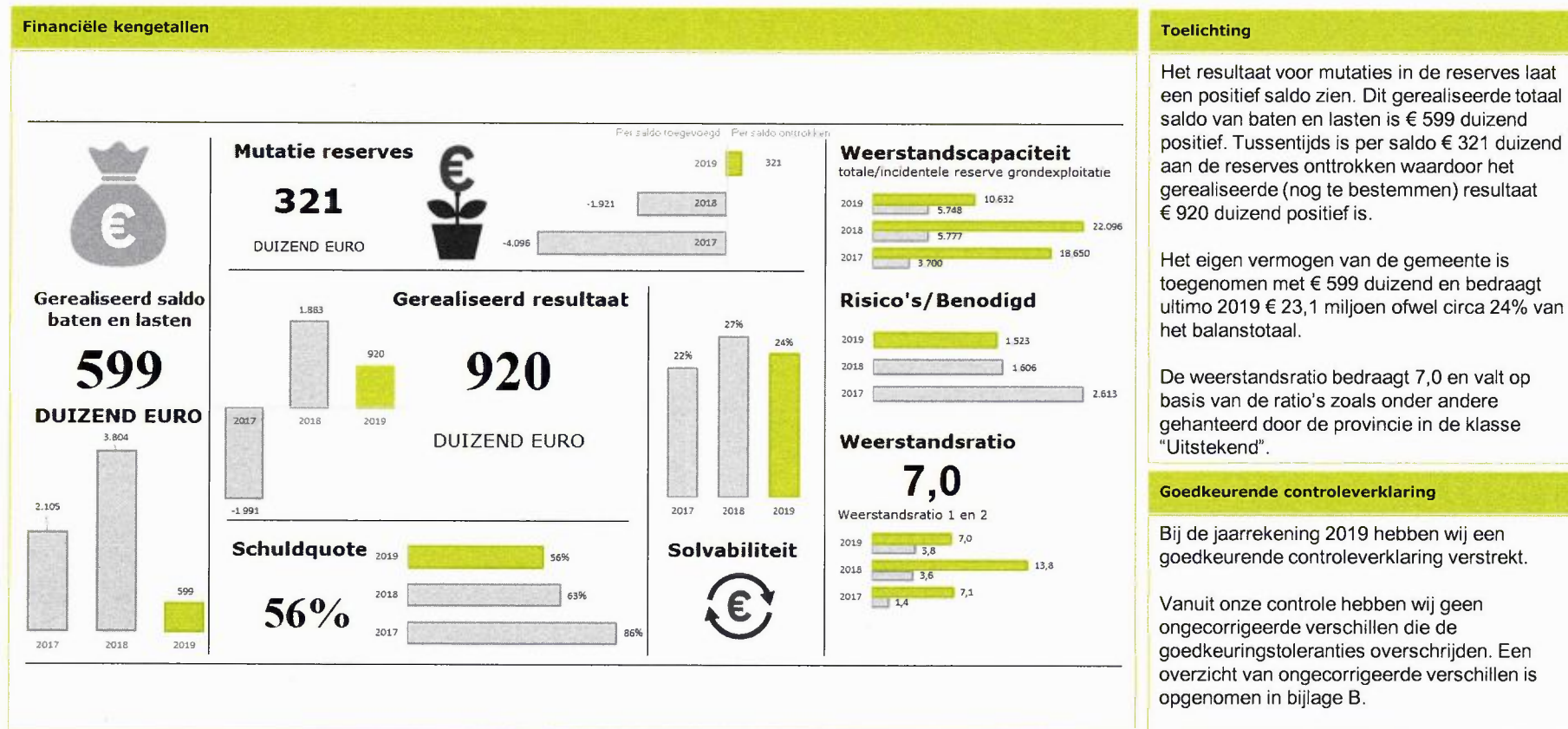
Inhouds- opgave

1.	Bestuurlijke samenvatting	4
2.	Opdracht, scope en uitkomsten	7
3.	Ontwikkelingen in de jaarcijfers	10
4.	Controlebevindingen	13
5.	Bevindingen interne beheersing	19
6.	Wensen van de auditcommissie	22
7.	Overige onderwerpen	24
	Bijlagen	30

A person in a suit is silhouetted against a bright sunset, holding a small airplane aloft with their right hand. The scene is set on a dark, rocky outcrop. The sky is a mix of orange, yellow, and blue. The text '1. Bestuurlijke samenvatting' is overlaid in large, bold, yellow letters.

1. Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

1. Bestuurlijke samenvatting

- Wij hebben een goedkeurende verklaring verstrekt voor zowel getrouwheid als rechtmatigheid.
- Het jaarverslag is conform NV COS 720 verenigbaar met de jaarrekening en voldoet aan de laatste actuele voorschriften.
- Het Bbv is in alle materiële opzichten nageleefd in 2019.
- De begrotingsoverschrijdingen passen binnen het bestaande beleid en zijn goed toegelicht.
- Inzake de kosten jeugdwet en de Wmo nieuwe taken steunt de gemeente voornamelijk op productieverantwoordingen van zorgaanbieders welke zijn voorzien van een controleverklaring. Op basis van de ontvangen controleverklaringen resteert inzake de kosten Jeugdwet en WMO een onzekerheid van € 942.136.
- De gemeente Heerde heeft de totale kosten inzake de PGB budgetten gebaseerd op de schatting van de SVB. Evenals vorig jaar heeft geen sluitende controle op de levering van de zorg plaatsgevonden door de SVB. Als gevolg van voorgaande is sprake van onzekerheden samenhangend met het PGB-budget van € 144.937.
- Uit onze controle komt een ongecorrigeerde getrouwheids- en rechtmatigheidsfout naar voren van € 46.035. Daarnaast is sprake van onzekerheden inzake het project M2A ad € 105.703 en inzake een suppletie BTW ad € 76.448. Deze fout en onzekerheden hebben wij opgenomen in bijlage B. Naast deze fout en onzekerheid hebben wij ten aanzien van de financiële rechtmatigheidscontrole een rechtmatigheidsfout inzake de Europese aanbestedingen ad € 275.625 en een onzekerheid ad € 86.697 die wij, op basis van de rapporteringstolerantie, aan u moeten rapporteren. Deze hebben wij eveneens opgenomen in bijlage B.
- Wij hebben geen controleverschillen (fouten en/of onzekerheden) in de verantwoorde informatie in de SiSa-bijlage geconstateerd.
- Wij hebben vastgesteld dat de bezoldigingen over 2019 in overeenstemming zijn met de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) en dat de jaarrekening 2019 van de gemeente Heerde voldoet aan de publicatieverplichtingen van de WNT.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.1 Reikwijdte van de controle

Met de opdrachtbevestiging van 2 september 2019 heeft u ons opdracht gegeven tot het controleren van de jaarrekening 2019. De reikwijdte van onze controle staat omschreven in deze opdrachtbevestiging. Er is gedurende het verloop van de controle geen sprake geweest van een beperking in de reikwijdte van onze controle.

Naast de opdrachtbevestiging zijn bepalend voor onze controle:

- ☐ Het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado).
- ☐ Uw Controleverordening gemeente Heerde 2013 (controleverordening op grond van artikel 213 van de Gemeentewet).
- ☐ Het door de raad op 4 november 2019 vastgestelde controleprotocol en normenkader.

Tijdens de uitvoering van de controleplanning hebben zich geen wijzigingen van materieel belang in de reikwijdte voorgedaan. Wij achten de reikwijdte van onze controle voor 2019 voldoende voor de doelstelling van onze controle.

2.2 Overzicht toleranties

De materialiteit bij de uitvoering van onze controle is € 496.000. Deze materialiteit sluit aan op het door de gemeenteraad vastgestelde controleprotocol.

Grondslag		Bedrag
Goedkeuringstolerantie fouten	1% lasten inclusief toevoegingen reserves	496.000
Goedkeuringstolerantie onzekerheden	3% lasten inclusief toevoegingen reserves	1.488.000
Rapporteringstolerantie	Conform uw controleprotocol	50.000

2.3 Strekking controleverklaring

Bij de jaarrekening 2019 van de gemeente Heerde hebben wij een goedkeurende controleverklaring verstrekt.

Uit onze controle blijken ongecorrigeerde getrouwheids- en rechtmatigheidsfouten voor een bedrag aan absolute waarde van € 46.035. Verder is sprake van fouten op het gebied van rechtmatigheid inzake de Europese aanbestedingen voor € 275.625. Daarnaast zijn er onzekerheden naar voren gekomen van totaal € 1.355.921. Deze onzekerheden hebben voor € 1.087.073 betrekking op de decentralisaties (Zorg in Natura Jeugd en WMO alsmede PBG). Daarnaast is sprake van een onzekerheid voortvloeiend uit een thans gepresenteerd negatief bedrag onder de materiële vaste activa van € 105.703, een onzekerheid van € 76.448 inzake een suppletie BTW uit 2018 en een onzekerheid op het gebied van rechtmatigheid inzake de Europese aanbestedingen voor € 86.697. Gezien de gehanteerde goedkeuringstoleranties leiden voorgaande fouten en onzekerheden niet tot een aanpassing van het oordeel.

2.4 Grondslagen

De accountantscontrole omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen, het controleren van de grondslagen van de financiële verslaggeving en van belangrijke schattingen die bij het opmaken van de jaarrekening zijn gehanteerd. Wij hebben de aanvaardbaarheid van de gehanteerde waarderingsgrondslagen en de consistente toepassing daarvan vastgesteld. In dit kader komen tevens zaken aan de orde die een significante invloed hebben op de kwaliteit van de jaarverslaggeving, zoals nieuwe of gewijzigde waarderingsgrondslagen, schattingen, onzekerheden en bijzondere transacties.

Naar onze mening zijn de door het college gekozen waarderingsgrondslagen aanvaardbaar en consistent toegepast met betrekking tot de significante jaarrekeningposten en bijzondere transacties. In het verslagjaar 2019 zijn geen wijzigingen doorgevoerd in de keuze of de toepassing van belangrijke verslaggevingsgrondslagen. Wij concluderen dat de gehanteerde waarderingsgrondslagen aanvaardbaar zijn en dat de toepassing daarvan, samen met de in de jaarrekening opgenomen toelichtingen, een getrouw beeld geeft van de financiële positie van de gemeente.

2. Opdracht, scope en uitkomsten

2.5 Jaarverslag en overige gegevens

De jaarstukken 2019 bestaan uit "het jaarverslag" en "de jaarrekening". De programmarekening en de paragrafen vormen samen het jaarverslag. In het jaarverslag worden de beleidsuitgangspunten en beleidsevaluaties zichtbaar. De paragrafen maken deel uit van het jaarverslag en vallen dus niet onder de controle van de jaarrekening. Primair object van de accountantscontrole (op grond van Artikel 213 van de Gemeentewet) is de jaarrekening, waaronder het overzicht van baten en lasten met toelichting en de balans met toelichting, zoals in de jaarstukken 2019 is opgenomen.

Conform de geldende wetgeving voor de accountantscontrole onderzoeken wij het jaarverslag om vast te stellen of het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening en geen materiële afwijkingen bevat en of het jaarverslag alle informatie bevat die op grond van de Gemeentewet en de Nederlandse Standaard 720 is vereist. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Wij hebben geen strijdigheden geconstateerd tussen de in het jaarverslag opgenomen informatie en het beeld van de jaarrekening en geen materiële afwijkingen gesignaleerd.

2.6 Managementinzicht en schattingen

Schattingen op basis waarvan sommige jaarrekeningposten worden bepaald, zijn gebaseerd op inzichten van het college en het management. Wij hebben de belangrijkste gehanteerde factoren en veronderstellingen getoetst op basis waarvan de afzonderlijke oordelen en schattingen zijn gevormd. Wij hebben vastgesteld dat dit aanvaardbaar is in het kader van de jaarrekening als geheel.

De belangrijkste schattingen in de jaarrekening zijn:

Belangrijkste schattingen	Ons oordeel	Toelichting
Materiële vaste activa	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de materiële vaste activa. Wel is sprake van een onzekerheid die wij hebben gerapporteerd in bijlage B.
Financiële vaste activa	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de financiële vaste activa.

Belangrijkste schattingen	Ons oordeel	Toelichting
Waardering van voorraden - bouwgronden in exploitatie	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de voorraden - bouwgronden in exploitatie.
Waardering van de vorderingen	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de vorderingen.
Waardering van de voorzieningen	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de waardering van de voorzieningen, uitgezonderd het ongecorrigeerde controleverschil als opgenomen in bijlage B.
Overige schulden en overlopende passiva	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de door het college en management gemaakte inschattingen. Wel is sprake van een onzekerheid als gerapporteerd in bijlage B.
Vennootschapsbelasting	Akkoord	Wij kunnen ons vinden in de verwachting van de vennootschapsbelasting.

2.7 Interne financiële beheersing

Als onderdeel van de jaarrekeningcontrole hebben wij tijdens de interim-controle een analyse en evaluatie uitgevoerd van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne beheersing. Bij deze controle hebben wij ons primair gericht op de opzet, het bestaan en de werking van maatregelen van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB). Dit voor zover dit van belang is voor onze controle op de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening opgenomen gegevens.

De bevindingen voortvloeiend uit de interim controle zijn met de portefeuillehouder financiën, een afvaardiging van het MT en een afvaardiging van de ambtelijke organisatie besproken en aan hen gerapporteerd door middel van de door ons uitgebrachte management letter 2019.

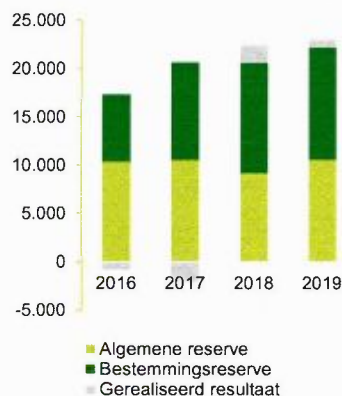
3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.1 Het eigen vermogen van uw gemeente neemt toe

Het eigen vermogen, inclusief het gerealiseerde resultaat, bedraagt per 31 december 2019 volgens de jaarrekening € 23,1 miljoen en heeft zich de afgelopen jaren als volgt ontwikkeld:

Grafiek ontwikkeling eigen vermogen (x € 1.000)

Van de totale reserves ter hoogte van € 22,2 miljoen is € 10,6 miljoen opgenomen als algemene reserve (exclusief nog te bestemmen resultaat ad € 0,9 miljoen over 2019). Het saldo van de algemene reserve is ten opzichte van voorgaand jaar gestegen met € 1,5 miljoen. Per saldo is gedurende 2019 € 0,3 miljoen onttrokken aan de reserves. Deze onttrekking (ten gunste van het resultaat) vormt samen met het totaal saldo van baten en lasten (€ 0,6 miljoen voordelig) het gerealiseerde resultaat van € 0,9 miljoen voordelig.

3.2 Analyse van het resultaat

Het resultaat voor mutaties in de reserves laat een positief saldo zien. Het gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten bedraagt afgerond € 599 duizend positief. Tussentijds is per saldo afgerond € 321 duizend aan de reserves onttrokken waardoor het gerealiseerde resultaat afgerond € 920 duizend positief is. Wij hebben vastgesteld dat aan de toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves raadsbesluiten ten grondslag liggen.

In de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening wordt in hoofdlijnen een verklaring gegeven voor de gerealiseerde afwijkingen ten opzichte van de begroting na wijziging. Als onderdeel van de toelichting op het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening 2019 wordt overzichtelijk aangegeven welke baten en lasten als incidenteel zijn aan te merken. Voor een nader gedetailleerd inzicht in de afwijkingen en de verklarende toelichting hierop verwijzen wij u ook naar de toelichtingen per programma, zoals opgenomen in de toelichting van uw jaarrekening.

Ter illustratie en aanvullende informatie geven wij u in het hieronder opgenomen overzicht de ontwikkeling van het resultaat ("gerealiseerde totaal saldo van baten en lasten" en "gerealiseerde resultaat") weer over de jaren 2016 tot en met 2019.

Resultaatontwikkeling 2016-2019

3. Ontwikkelingen in de jaarcijfers

3.3 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In het jaarverslag is onder andere de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing opgenomen, welke informatie bevat over de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat hieromtrent gedurende 2019 is gevoerd.

De door uw gemeente berekende totaal beschikbare weerstandscapaciteit bedraagt € 10,6 miljoen (2018: € 22,1 miljoen). Er is dus een sprake van een daling van 52% van de weerstandscapaciteit in 2019 ten opzichte van 2018. Op verzoek van de provincie worden met ingang van 2019 de bestemmingsreserves buiten beschouwing gelaten voor de berekening. Wat betreft de beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitatie bedraagt deze € 5,7 miljoen (2018: € 5,8 miljoen). Hier is dus sprake van een daling van 0,5% van de weerstandscapaciteit grondexploitatie in 2019 ten opzichte van 2018.

Uw gemeente heeft op basis van een risico-inventarisatie berekend wat de benodigde weerstandscapaciteit is. Hieruit volgt een gekwantificeerd bedrag aan benodigde weerstandscapaciteit voor het incidentele risico van € 1,5 miljoen (2018: € 1,6 miljoen). De grootste door uw gemeente geïdentificeerde risico's zijn:

- Bedrijvenpark Hattemerbroek BV;
- Algemene uitkering;
- Inkomensdeel van de Participatiewet;
- Grondexploitatie;
- Loon en prijspeil;
- Wonen in een geschikte woning (onderdeel van de Wmo);
- Omgevingsvergunningen (onderdeel van de WABO).

Ten opzichte van voorgaand jaar is sprake van een daling van de gekwantificeerde incidentele risico's met € 83 duizend (5%).

3.4 Ontwikkeling weerstandsratio

De ratio van het weerstandsvermogen per 31 december 2019 is gestegen ten opzichte van vorig jaar. De ratio van de verhouding reserve grondexploitatie ligt in lijn met de ratio per 31 december 2018.

De ratio van het weerstandsvermogen bedraagt 7,0 (2018: 13,8) en voor de verhouding reserve grondexploitatie 3,8 (2018: 3,6). De weerstandscapaciteit is daarmee volgens de ratio zoals onder andere gehanteerd door de provincie "uitstekend" om de door de gemeente gekwantificeerde risico's op te vangen.

3.5 De schuldpositie van uw gemeente neemt af

De schuldpositie van uw gemeente geeft een beeld van de mate waarin uw gemeente afhankelijk is van externe middelen bij het realiseren van haar doelstellingen. Ook geeft het inzicht in welk deel van de inkomsten van de gemeente gebruikt moet worden om de rente en aflossing van de schulden te kunnen betalen. De gecorrigeerde netto schuldquote is aangepast voor leningen die de gemeente 'doorleent' aan derden (zoals woningbouwverenigingen). De ratio netto schuldquote geeft aan in hoeverre de schulden meer bedragen dan de jaarlijkse inkomsten. De daling van de schuldpositie heeft onder meer een positief effect op de rentelast en maakt uw gemeente minder kwetsbaar.

3.6 Financiering

In 2019 heeft uw gemeente twee nieuwe langlopende leningen afgesloten. Uw totale leningenportefeuille stijgt met € 11,9 miljoen. De stijging is een resultante van reguliere aflossingen en het afsluiten van nieuwe langlopende financiering.

Ten aanzien van de naleving van de renterisiconorm, het kasgeldlimiet en de naleving schatkistbankieren merken wij op dat de gemeente Heerde zich aan de wettelijke normen heeft gehouden, zoals ook toereikend is toegelicht in paragraaf Financiering.

4. Controlebevindingen

4. Controlebevindingen

4.1 Grondexploitatie

Uw gemeente kent een in omvang beperkte balanspost met betrekking tot de voorraden; dit betreft voornamelijk het onderhanden werk, waaronder bouwgronden in exploitatie (BIE) ad € 2,9 miljoen.

Door de invloed van de parameters (zoals kostenstijgingen, fasering, ontwikkeling verkoopprijzen, rente-effecten) die bepalend zijn voor de in de toekomst te realiseren opbrengsten en daarmee de waardering, hebben wij bij onze controle de grondexploitaties diepgaand gecontroleerd.

Om te schatten wat de waarde van een complex is, is een aantal risico's c.q. schattingen van belang. De schattingsfactoren in de waardering van de grondexploitaties zijn in essentie terug te brengen tot vijf P's:

- Planning: is de tijdsplanning van de projecten afgestemd op de (on)mogelijkheden in de markt?
- Programmering: Is er een kritische analyse van de 'mix' van woningen (huur, koop, vrije kavel appartementen, etc.) / bedrijfskavels in de projecten in relatie tot de huidige marktvraag in de gemeente?
- Prijs: Is afgewogen en adequaat onderbouwd welke prijzen kunnen worden gevraagd?
- Parameters. Welke ontwikkeling van rente, kostenstijgingen en opbrengstenstijgingen verwacht de gemeente in de komende jaren?
- Plankosten: Wat zijn de kosten die gemeente moet maken om een complex te kunnen ontwikkelen?

Het college heeft op grond van de keuzes van de raad de grondexploitaties geactualiseerd en de calculaties opnieuw berekend. Het college heeft getoetst of het onderhanden werk in de jaarrekening op een juiste wijze is gewaardeerd en of er mogelijk een verliesvoorziening moet worden getroffen of tussentijds winst moet worden genomen. Naar aanleiding van deze uitkomsten is ultimo 2019 de verliesvoorziening verlaagd met € 20 duizend. Daarnaast is sprake van een positieve resultaatname volgens de poc-methode voor complex Gebiedsontwikkeling Veldweg ad € 17 duizend en heeft een negatieve bijstelling van de resultaatname ad € 53 duizend plaatsgevonden voor complex Bovenkamp II.

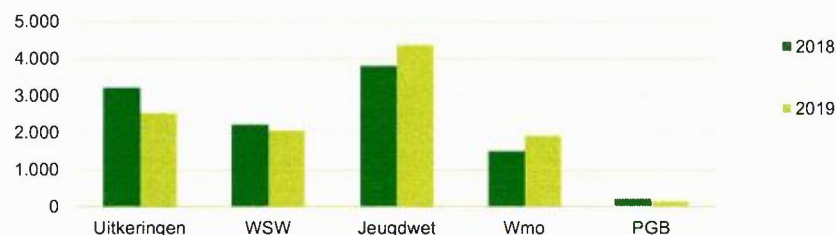
4.2 Sociaal domein

Uw gemeente voert diverse regelingen uit in het sociaal domein waarbij taken veelal zijn ondergebracht bij derde partijen. Hieronder hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste onderdelen en door wie deze werkzaamheden uitgevoerd worden:

Onderdeel	Uitvoerder	Wijze van uitbesteding	Bepaling last boekjaar
Uitkeringen (Participatiewet)	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
Werkdeel (WSW)	GR Lucrato	Delegatie	Vaste bijdrage op basis van de begroting
Jeugdwet	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
WMO	Zelfstandig	n.v.t.	Werkelijke lasten
PGB's	Sociale verzekeringsbank	Mandatering	Afrekening op basis van werkelijke lasten

4. Controlebevindingen

In de jaarrekening zijn diverse posten en geldstromen inzake het sociale domein verantwoord. De totale omvang van de uitgaven over 2018 en 2019 kan als volgt worden weergegeven:

Uitkeringen (Participatiewet) en Werkdeel (WSW)

Uw gemeente heeft de uitvoering uitbesteed aan de gemeenschappelijke regeling Lucrato. Wij hebben vastgesteld dat de lasten zijn besteed en aansluiten op de door Lucrato verantwoorde lasten.

Jeugdwet en Wmo

De inkoop en uitvoering van deze taken vindt plaats binnen de gemeente in regionale samenwerking. Hiervoor zijn zorgleveranciers gecontracteerd, die in opdracht van de gemeente zorg leveren aan cliënten. De verantwoording van de daaruit voortkomende lasten vindt plaats in de jaarrekening van de gemeente, waardoor ook de eindverantwoordelijkheid voor de controle van de prestatielevering uiteindelijk bij de gemeente berust. De gemeente is echter niet de prestatieafnemer. Met de (grote) zorgaanbieders is daarom, evenals voorgaande boekjaren, afgesproken dat zij op basis van het IZA controleprotocol een controleverklaring verstrekken over de juistheid en volledigheid van de geleverde en gedeclareerde zorg in natura (hierna: ZIN) in het boekjaar.

Deze (goedkeurende) controleverklaringen heeft de gemeente nodig om zekerheid te krijgen dat alle gefactureerde zorg conform indicatie is geleverd.

De huidige onzekerheden worden met name veroorzaakt doordat sprake is van een aantal kleine zorgaanbieders waarvan geen controleverklaring wordt ontvangen. Dit zorgt voor onzekerheden op het gebied van de juistheid en volledigheid (getrouwheid en rechtmatigheid) van de kosten inzake de levering van de Wmo – ZIN ad € 106.990, Wmo – Algemene Voorziening Schoon en Leefbaar Huis ad € 135.623 en de Jeugd – ZIN ad € 699.523. Deze onzekerheden werken door in de jaarrekening van de gemeente Heerde.

Eigen bijdrage WMO

Een aanvrager van een voorziening, hulp in de huishouding, zorg in natura of een financiële tegemoetkoming (persoonsgebonden budget) is op grond van de Wmo een eigen bijdrage verschuldigd. De wetgever heeft bepaald dat de berekening, oplegging en incasso van deze eigen bijdrage wordt uitgevoerd door het CAK. De informatie van het CAK (om privacy redenen beperkt) is ontoereikend om als gemeente de juistheid op persoonsniveau en volledigheid van de eigen bijdragen als geheel te kunnen vaststellen. Door de systematiek te kiezen van het vaststellen van de eigen bijdragen door het CAK, heeft de wetgever in feite bepaald, dat de verantwoordelijkheid voor de juistheid en volledigheid van de eigen bijdragen op grond van de Wmo geen gemeentelijke verantwoordelijkheid is.

Dit betekent dat door de gemeenten geen zekerheden omtrent omvang en hoogte van de eigen bijdragen kunnen worden verkregen. Voor uw gemeente betreft dit over 2019 een bate ter hoogte van € 44.000. De gemeente Heerde heeft deze onzekerheid in de jaarrekening 2019 toegelicht.

PGB's

De Sociale Verzekeringsbank (SVB) speelt een belangrijke rol bij de administratieve afhandeling van PGB's. De gemeente heeft de totale kosten inzake de PGB-budgetten gebaseerd op de laatste afgegeven prognose van de SVB inzake de bestedingen.

4. Controlebevindingen

De accountant van de SVB heeft een oordeel met beperking afgegeven bij zowel de Verantwoording 2019 Trekkingsrecht PGB Wet maatschappelijke ondersteuning als de Verantwoording 2019 Trekkingsrecht PGB Jeugdwet.

Deze verklaringen zijn afgegeven op totaalniveau voor alle Nederlandse gemeenten. De accountant van de SVB heeft geen verklaring verstrekt inzake de gedeclareerde kosten per gemeente. Daarnaast is door de SVB geen controle uitgevoerd op de geleverde prestatie. Uitgangspunt in de wetten is dat de gemeente, en niet de SVB, samen met de budgethouder verantwoordelijk is voor de rechtmatige besteding en inhoudelijk materiële controle van het budget inclusief de door de SVB verrichte betalingen.

De hiermee samenhangende onzekerheid op het gebied van getrouwheid en rechtmatigheid met betrekking tot de lasten PGB's bedraagt € 144.937. Deze onzekerheid werkt door in de jaarrekening van uw gemeente.

4.3 Inschattingsafwijking balanspost Wmo ZIN

Bij aanvang van onze controle zijn de balansposten Wmo ZIN en Jeugdwet ZIN bepaald als resultante van het vrij laten vallen van de balanspost 2018 en het bepalen van de verwachte lasten 2019 minus werkelijke inkoopfacturen volgens de uitkeringsadministratie. Naar aanleiding van door ons gestelde vragen zijn deze balansposten onderbouwd met individuele zorgaanbieders. Hieruit blijkt een inschattingsafwijking voor de balanspost Wmo ZIN ad € 82.000. Uw gemeente heeft dit bedrag gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

4.4 Europese aanbestedingsrichtlijnen

In het kader van de rechtmatigheid van de jaarrekening 2019 is een controle uitgevoerd op de naleving van de (Europese) aanbestedingsrichtlijnen. Uit onze controle op de rechtmatigheid van de inkoop blijkt dat voor twee gemeentelijke inkooptrajecten van in totaal € 275.625 ten onrechte niet de Europese aanbestedingsprocedure is gevolgd. Daarnaast is sprake van een onzekerheid ad € 86.697. Wij hebben deze rechtmatigheidsfout en onzekerheid meegenomen in onze foutenevaluatie in bijlage B.

Om rechtmatigheidsfouten en onzekerheden ten aanzien van de aanbestedingen te voorkomen, adviseren wij het college om de interne beheersing op de aanbestedingen aan te scherpen. Deze aanbeveling wordt door de gemeente onderkend en is inmiddels opgepakt. We trekken samen op om dit proces te verbeteren.

4.5 Pensioenvoorziening bestuurders

Uw gemeente heeft, evenals voorgaande jaren, alleen voor de actieve wethouders een actuariële berekening opgevraagd om per ultimo boekjaar de verplichting te bepalen. De rekenrente bedraagt ultimo 2019 0,029% en is hiermee ten opzichte van ultimo 2018 (rekenrente bedroeg 1,577%) aanzienlijk gedaald hetgeen directe impact heeft op de hoogte van de voorziening. Op basis van een beste schatting is sprake van een extra verplichting bovenop de reeds gevormde voorziening van € 195.000. Uw gemeente heeft deze extra verplichting deels gecorrigeerd in haar definitieve jaarrekening waardoor een ongecorrigeerd controleverschil resteert van € 46.035 welke wij hebben opgenomen in bijlage B.

4.6 Volledigheid opbrengstverantwoording

Wij hebben geconstateerd dat de opbrengsten inzake de precariobelasting niet volledig waren verantwoord voor een bedrag ad € 39.500 doordat de opbrengsten waren gebaseerd op vorig jaar en de werkelijke opbrengsten over 2019 hoger zijn. Daarnaast zijn ook de opbrengsten huren en pachten inzake Liander niet volledig verantwoord voor een bedrag ad € 32.202. Beide baten zijn gecorrigeerd in de definitieve jaarrekening.

4.7 Subsidie Raadhuis

Uw gemeente heeft een beschikking ontvangen van de Provincie Gelderland waaruit blijkt dat de provincie voor 40% zal bijdragen in de subsidiabele kosten. In de jaarrekening 2019 was geen rekening gehouden met de verantwoording van het ontvangen voorschotbedrag onder de overlopende passiva waardoor zowel de materiële vaste activa als uitzettingen korter dan één jaar niet nauwkeurig waren verantwoord. Wij hebben vastgesteld dat uw gemeente correcties heeft doorgevoerd in de definitieve jaarrekening. Ultimo 2019 is € 35.297 besteed van het ontvangen voorschot welk bedrag in mindering is gebracht op de investeringen in bedrijfsgebouwen.

4.8 Boekingssystematiek

Als gevolg van door uw gemeente gehanteerde boekingsgangen zijn over 2019 zowel ten aanzien van de baten als lasten naar aanleiding van onze controle correcties verwerkt ten aanzien van het project M2A en de personeelskosten. Wij vragen uw aandacht voor het zuiver boeken van zowel de baten als de lasten en het aan de voorkant op juiste wijze inrichten van uw financiële administratie. Thans is sprake van een nog door uw gemeente uit te zoeken bedrag rondom M2A ad € 105.703 onder de materiële vaste activa welk bedrag wij hebben opgenomen als onzekerheid in bijlage B.

4. Controlebevindingen

4.9 Afhandeling BTW oude jaren

Uw gemeente heeft nog enkele niet afgehandelde BTW posities uit 2018 in haar jaarrekening staan. Als gevolg van het uitbreken van de corona-crisis heeft het onderzoek en overleg over de afwikkeling van deze posities momenteel nog niet plaatsgevonden. Naar aanleiding van door uw gemeente uitgevoerd onderzoek is mogelijk sprake van een onzekerheid ad € 76.448 welke wij hebben opgenomen in bijlage B. Daarnaast heeft uw gemeente een toelichting in de jaarrekening opgenomen ter zake van de afwikkeling van suppleties over oude jaren.

4.10 Begrotingsrechtmatigheid

Naast de controle op de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties in de jaarrekening 2019, hebben wij de begrotingsrechtmatigheid gecontroleerd. De toe te passen normen voor dit begrotingscriterium zijn gebaseerd op artikel 189, 190 en 191 van de Gemeentewet en moeten door de gemeenteraad zelf nader worden ingevuld en geconcretiseerd. Dit gebeurt door middel van de begroting en via de verordening op het financieel beheer ex artikel 212 van de Gemeentewet.

Het systeem van budgetbeheer en -bewaking moet waarborgen dat de baten en lasten binnen de begroting blijven en dat belangrijke wijzigingen of dreigende overschrijdingen tijdig worden gemeld aan de gemeenteraad, zodat deze tijdig (binnen het begrotingsjaar) een besluit kan nemen. Een systeem met onvoldoende waarborgen voor tijdige melding aan de gemeenteraad van budgetoverschrijdingen heeft het risico in zich dat inbreuk wordt gemaakt op het budgetrecht van de raad. Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2019 van de Commissie BBV.

In de kadernota is opgenomen dat het overschrijden van de begroting altijd onrechtmatig is, maar niet in alle gevallen hoeft te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Deze kostenoverschrijdingen moeten dan wel goed herkenbaar in de jaarrekening zijn opgenomen. In het kader van de begrotingsrechtmatigheid moet gekeken worden naar de lastenoverschrijdingen per programma.

In de toelichting op de staat van baten en lasten is door het college een analyse van de overschrijdingen opgenomen. De overschrijdingen zijn toereikend toegelicht en passen binnen het bestaande beleid of worden gecompenseerd door hogere baten binnen het programma. Het college stelt uw gemeenteraad voor genoemde overschrijdingen te autoriseren in het kader van de vaststelling van de jaarrekening 2019.

Vooruitlopend hierop zijn wij hiervan reeds uitgegaan bij het vormen van ons oordeel over de (begrotings)rechtmatigheid.

Wij constateren de volgende overschrijdingen op lastenniveau ten opzichte van de gewijzigde begroting.

Lastenoverschrijding programma	Begrotingsafwijking
Programma 1 Bestuur (totaal € 189 duizend)	Betreft kostenoverschrijdingen die deels worden gecompenseerd door extra opbrengsten en verder passen binnen het bestaande beleid. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel
Programma 2 Bedrijfsvoering (totaal € 2,3 miljoen)	Betreft kostenoverschrijdingen die deels worden gecompenseerd door extra opbrengsten en verder passen binnen het bestaande beleid. Onrechtmatig maar telt niet mee in het oordeel

Daarnaast hebben wij vastgesteld dat de primaire begroting in de jaarstukken niet aansluit met de primaire begroting zoals vastgesteld door de raad. De baten en hiermee het resultaat op Programma 2 Bedrijfsvoering is in de primaire begroting € 35.767 lager dan in de jaarstukken.

4.11 SiSa-bijlage

Wij hebben de in de SiSa-bijlage van de jaarrekening genoemde specifieke uitkeringen gecontroleerd met inachtneming van de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019. De hierbij geconstateerde fouten en onzekerheden dienen op grond van het Bado in het verslag van bevindingen te worden opgenomen indien de navolgende rapporteringstolerantie per specifieke uitkering wordt overschreden:

- € 12.500 indien de omvangbasis kleiner dan of gelijk aan € 125.000 is;
- 10% indien de omvangbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk aan € 1.000.000 is;
- € 125.000 indien de omvangbasis groter dan € 1.000.000 is.

Op grond van ons onderzoek hebben wij bij de specifieke uitkeringen geen fouten en/of onzekerheden geconstateerd die de voor SiSa geldende rapporteringstolerantie overschrijden.

4. Controlebevindingen

De SiSa-bijlage dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli aanstaande elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd. Door middel van een voorgeschreven tabel dienen wij te rapporteren over onze bevindingen ten aanzien van de in de jaarrekening opgenomen SiSa-bijlage.

In bijlage A bij dit rapport zijn deze bevindingen in de voorgeschreven tabel opgenomen. U kunt deze tabel hanteren ten behoeve van verzending naar het CBS.

4.11 WNT

Sinds enkele jaren geldt de Wet normering topinkomens (WNT). Op basis van deze wet zijn de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector en de uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen wettelijk gemaximeerd.

Voor topfunctionarissen geldt naast de maximering van de bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging van het dienstverband een publicatieverplichting in de jaarrekening. Deze publicatieverplichtingen geldt eveneens voor bezoldiging van niet-topfunctionarissen met een dienstbetrekking, indien hun bezoldiging het algemene bezoldigingsmaximum (naar rato van de omvang van het dienstverband) overschrijdt.

In het kader van de jaarrekening 2019 heeft u een analyse uitgevoerd van de topfunctionarissen en hun bezoldiging en eventuele uitkering wegens beëindiging dienstverband binnen uw organisatie. Tevens heeft u vastgesteld of er overige functionarissen, niet topfunctionarissen met een dienstbetrekking zijn die een hogere bezoldiging dan het naar rato van de omvang van het dienstverband berekende algemene bezoldigingsmaximum voor 2019 kennen. Deze informatie heeft u opgenomen in de toelichting op de jaarrekening. Wij hebben de juistheid en volledigheid van deze toelichting gecontroleerd en hebben vastgesteld dat de toelichting voldoet aan de daaraan te stellen eisen.

De naleving van de anticumulatiebepaling maakt geen onderdeel uit van de controle van de accountant. De WNT-toezichthouders kunnen hier wel zelfstandig onderzoek naar doen en zo nodig handhavend optreden.

4.12 Toelichting investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijke nut

Met ingang van 1 januari 2017 geldt de activeringsplicht ook voor investeringen met een maatschappelijk nut. Om inzicht te geven in welk deel van de materiële vaste activa vergelijkbaar is moeten gemeenten op grond van de notitie Materiële vaste activa van Januari 2020 in het verloopoverzicht in de toelichting op de balans aangeven welk bedrag volgens de nieuwe systematiek (na 1-1-2017) is verantwoord en welk deel volgens de oude systematiek (voor 1-1-2017). Uw gemeente heeft dit in de jaarstukken niet toegelicht.

4.13 Vragen van een gebruiker van de jaarrekening

Naar aanleiding van het beschikbaar stellen van de concept jaarstukken 2019 door het college aan de raad zijn door een gebruiker van de jaarrekening per e-mail (anoniem) vragen gesteld. Deze vragen zijn meegenomen in onze werkzaamheden. Gezien de aard van de mail hebben wij deze voorgelegd aan onze compliance afdeling. De afwerking in ons dossier van de vragen zoals in de mail, zijn onderworpen aan een kwaliteitstoetsing.

5. Bevindingen Interne Beheersing

5. Bevindingen interne beheersing

5.1. Algemeen

Naar aanleiding van onze tussentijdse controle over 2019 hebben wij op 25 februari 2020 een management letter uitgebracht. Onze doelstelling van deze controle is om een beeld te krijgen of de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle toereikend zijn in het kader van onze opdracht tot de controle van de jaarrekening van uw gemeente. Dit beeld is in belangrijke mate bepalend voor onze risico-inschatting en hiermee voor de omvang en diepgang van onze werkzaamheden die wij bij de jaarrekeningcontrole moeten uitvoeren teneinde de gewenste zekerheid te verkrijgen dat de jaarrekening géén materiële fouten bevat. Uit onze risico-inschatting komen een aantal risicogebieden naar voren die een verhoogd risico met zich meebrengen op een materiële fout in uw jaarrekening.

In onze rapportage hebben wij aangegeven dat wij zien dat uw gemeente veel aandacht heeft voor de AO/IB. Uw gemeente beschikt over procesbeschrijvingen voor diverse financiële processen en voert verbijzonderde interne controles uit die zijn gebaseerd op een intern controleplan. We zien dat uw gemeente bezig is met het oppakken van onze bevindingen waarbij deze grotendeels onderhanden zijn. De gemeente Heerde heeft een tijdslijn uitgezet voor de bevindingen die onderhanden zijn en niet op korte termijn zijn te realiseren.

Voor onze aandachtspunten en onze adviezen die uit onze tussentijdse controle naar voren zijn gekomen, verwijzen wij u naar de door ons uitgebrachte management letter 2019. Bij ons is aangegeven dat de gemeente Heerde alle opmerkingen onderhanden heeft.

5.2 Automatisering

IT wordt een steeds belangrijker onderdeel van de bedrijfsvoering en daarmee ook van de jaarrekeningcontrole. Uit onze IT audit komt naar voren dat ook op het gebied van automatisering nog verbeteringen mogelijk zijn. Wij adviseren het college hieraan prioriteit te geven. Enerzijds in verband met de risico's die er mee samenhangen. Anderzijds om de IT-omgeving de bedrijfsvoering zo goed mogelijk te laten faciliteren.

Onze controle was niet primair gericht op het doen van een uitspraak omtrent de continuïteit en betrouwbaarheid van (delen van) de geautomatiseerde gegevensverwerking en wij hebben daartoe ook geen opdracht van het management ontvangen. De jaarrekeningcontrole heeft geen tekortkomingen in de continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking aan het licht gebracht.

5.3 Fraude en naleving wet- en regelgeving

Het college is primair verantwoordelijk voor het voorkomen van fraude, het naleven van wet- en regelgeving en voor een cultuur van eerlijkheid en integriteit en dient zowel preventieve als repressieve beheersingsmaatregelen te nemen om de kans op fraude en overtreding van wet- en regelgeving zo veel mogelijk te beperken. De gemeenteraad is verantwoordelijk voor het toezicht op het college in de uitvoering van deze taken.

Voor het uitoefenen van deze verantwoordelijkheid maakt het college gebruik van diverse beheersingsmaatregelen, zoals interne richtlijnen en gedragscodes, controle technische functiescheiding en periodieke rapportages over financiën.

Ten behoeve van onze jaarrekeningcontrole identificeren wij, in het kader van NV COS 240/250, de risico's met betrekking tot fraude en overtreding van wet- en regelgeving en beoordelen wij de interne beheersingsmaatregelen die gericht zijn op het voorkomen en signaleren van (materiële) fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. Voor zover relevant voor onze controle voeren wij gegevensgerichte controlewerkzaamheden uit. Onze controle is echter niet specifiek gericht op het signaleren van fraude en niet-naleving van wet- en regelgeving. In het kader van onze controle hebben wij geen bevindingen te melden met betrekking tot fraude.

5. Bevindingen interne beheersing

5.4 Naleving wet- en regelgeving en overige

Wij informeren de gemeenteraad over illegale handelingen waarbij het hoger kader is betrokken en over fraude en illegale handelingen (of deze nu door het hoger kader of door andere werknemers zijn veroorzaakt) die een onjuistheid van materieel belang in de jaarrekening tot gevolg hebben. Gedurende de controle zijn geen significante punten gesignaleerd ten aanzien van feitelijke of vermoedelijke niet-nakoming van wet- en regelgeving, voor zover deze van belang worden geacht voor de mate waarin de gemeenteraad in staat is haar taken te vervullen.

5.6 Corruptie en omkopingsrisico's

Uw gemeente maakt onderdeel uit van de overheidssector waarin corruptie vaker dan bij andere sectoren voorkomt. Dit komt onder andere omdat veel transacties met een relatief grote omvang plaatsvinden, de transparantie over marktprijzen niet in alle gevallen voldoende is om te beoordelen en frequent zaken gedaan wordt met andere corruptiegevoelige sectoren (vastgoed, constructie, infrastructuur et cetera). Hierdoor hebben wij dit als aandachtspunt in onze controle meegenomen.

Corruptie is een wereldwijd probleem waarbij het uw verantwoordelijkheid is om corruptie binnen uw gemeente te voorkomen. Onze beroepsregels zijn in de praktijkhandreiking "Corruptie, werkzaamheden van de accountant" verder aangescherpt, hetgeen tot aanvullende werkzaamheden heeft geleid. Gemeente Heerde beschikt over beschreven procedures ten aanzien van de samenwerking met derden en een intern inkoop- en aanbestedingsbeleid aangevuld met trainingen voor de juiste mindset van de medewerkers. Zichtbare monitoring op de werking en naleving van dit beleid, is een aandachtspunt voor uw organisatie.

Wij hebben de volgende werkzaamheden verricht om eventuele effecten van dit risico ten behoeve van onze controle van de jaarrekening te mitigeren:

- Detailcontrole op de inkopen en aanbestedingen om vast te stellen dat alle inkopen conform de geldende Europese aanbestedingsregels en de Aanbestedingswet 2012 zijn aanbesteed.
- Door middel van een steekproef vaststellen of voor alle inkopen welke in rekening zijn gebracht aan de gemeente ook een prestatie is geleverd door de tegenpartij.

- Door middel van een steekproef vaststellen of bij alle materiële grondaankopen en –verkoop door de gemeente vastgestelde procedures in materiële zin zijn gevolgd.
- Door middel van een steekproef vaststellen of alle verstrekte subsidies in overeenstemming met de geldende interne wet- en regelgeving zijn verstrekt.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn twee bevindingen voortgekomen ten aanzien van het naleven van wetgeving ten aanzien van de Europese aanbestedingen waarvoor wij u verwijzen naar hoofdstuk 4.4.

6. Wensen van de auditcommissie

6. Wensen van de auditcommissie

6.1 Algemeen

Vanuit de auditcommissie hebben wij de vraag gekregen om tijdens onze controle aandacht te besteden aan de volgende aandachtspunten:

- Impact van geen goedkeurende controleverklaring bij de productieverantwoording van een gecontracteerde zorgaanbieder op de jaarrekening van de gemeente Heerde;
- Wijze waarop de gemeente Heerde opvolging geeft aan onze aanbevelingen, zowel procesmatig als inhoudelijk (met name gericht op risico's met grote financiële gevolgen).

6.2 Impact van controleverklaringen zorgaanbieders op jaarrekening gemeente

Uw gemeente maakt voor de prestatielevering gebruik van de controleverklaringen bij de productieverantwoordingen van gecontracteerde zorgaanbieders. Indien een gecontracteerde zorgaanbieder geen goedkeurende controleverklaring heeft ontvangen, is het voor uw gemeente van belang de oorzaak van het ontvangen van een niet-goedkeurende controleverklaring te duiden. Indien de oorzaak van de niet-goedkeurende controleverklaring namelijk niet is gelegen op het aspect prestatielevering heeft deze niet-goedkeurende controleverklaring geen verdere gevolgen voor de onzekerheden ten aanzien van de jaarrekening van uw gemeente. Indien dit wel het geval is, is sprake van onzekerheden op het gebied van prestatielevering voor uw gemeente.

Teneinde uw gemeente minder kwetsbaar en afhankelijk te maken van de controleverklaringen bij de productieverantwoordingen van gecontracteerde zorgaanbieders hebben wij vastgesteld dat uw gemeente een controleplan heeft opgesteld met daarin een controlemix ten aanzien van de prestatielevering. Uw gemeente heeft hierin beschreven op basis van welke (soft) controls de prestatieleveringen door zorgaanbieders vanaf boekjaar 2020 worden getoetst. Wij zien dit als een positieve ontwikkeling, mede ter voorbereiding op de toekomstige rechtmatigheidsmededeling. Verder zal dit bijdragen aan een toenemende grip op het sociaal domein en het tijdiger kunnen rapporteren over onzekerheden binnen het sociaal domein. Uw gemeente heeft aangegeven om in de regio een werkgroep te starten en om afspraken te maken voor 2021.

6.3 Procesmatige en inhoudelijke opvolging van onze aanbevelingen

Uw gemeente is zowel procesmatig als inhoudelijk bezig met het opvolgen van onze adviezen en aanbevelingen. Dit blijkt ook uit onze management letter waarin staat beschreven dat veel van onze bevindingen inhoudelijk onderhanden zijn. Het implementeren van onze aanbevelingen vergt veelal een langere doorlooptijd. Daarom heeft uw gemeente een tijdslijn uitgezet voor de bevindingen die onderhanden zijn en niet op korte termijn zijn te realiseren. De gemeente Heerde heeft bij ons aangegeven alle aanbevelingen onderhanden te hebben.

7. Overige onderwerpen

7. Overige onderwerpen

7.1 Bevestiging onafhankelijke positie

Op grond van dit verslag zijn wij van mening dat wij in relatie tot uw organisatie, in overeenstemming met de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en artikel 24a van de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), onafhankelijk hebben gefunctioneerd en dat de objectiviteit van onze oordeelsvorming in het afgelopen jaar niet is aangetast.

7.2 Kwaliteitsborging

Baker Tilly heeft diverse organisatorische maatregelen getroffen om haar onafhankelijkheid en die van haar medewerkers te waarborgen. Deze maatregelen omvatten onder meer:

- Jaarlijkse bevestiging van onafhankelijkheid door partners, professionals en ondersteunende stafdiensten;
- Cliënt- en opdrachtacceptatieprocedures, waaronder een beoordeling of er sprake is van mogelijk conflicterende diensten;
- In- en extern kwaliteitsonderzoek;
- Twee registeraccountants betrokken bij wettelijke controleopdrachten;
- Reviews door partners die niet betrokken zijn bij de opdracht ter waarborging van een deugdelijk / deskundig oordeel.

7.3 Bevestiging van het management

Wij zullen het college van burgemeester en wethouders ter confirmatie een schriftelijke bevestiging vragen aangaande haar verantwoordelijkheden inzake de financiële verslaggeving.

7.4 Meningsverschillen

Er zijn geen meningsverschillen met het college van burgemeester en wethouders geweest en er waren geen beperkingen bij de uitvoering van onze controle. Naar onze mening is ons bij de uitvoering van onze controle-opdracht door het college van burgemeester en wethouders en de medewerkers van uw gemeente de volledige medewerking verleend en hebben wij volledige toegang tot de benodigde informatie gehad.

7.5 Wet Normering Topinkomens (WNT)

Ontwikkelingen – bezoldigingsmaximum

De minister van BZK heeft het algemeen bezoldigingsmaximum voor 2020 vastgesteld op € 201.000. Ook de bezoldigingsmaxima voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking zijn voor 2020 geïndexeerd. De eerste twaalf kalendermaanden van de functievervulling mag de bezoldiging niet meer bedragen dan de som van € 26.800 per maand voor de eerste zes maanden en € 20.300 per maand voor de volgende zes maanden, óf indien dit lager is, de som van het aantal gewerkte uren vermenigvuldigd met het maximum uurtarief van het betreffende jaar. Het maximum uurtarief bedraagt voor 2020 voor de eerste twaalf kalendermaanden € 193 (2019: € 187). Vanaf kalendermaand 13 geldt het voor de instelling toepasselijke bezoldigingsmaximum zoals die ook geldt voor een topfunctionaris met dienstbetrekking.

Ontwikkelingen – openbaar te maken informatie

Vanaf 2020 dienen voor topfunctionarissen zonder dienstbetrekking de daadwerkelijk gewerkte uren gedurende de eerste twaalf kalendermaanden openbaar gemaakt te worden. Dit betekent dat u inzicht moet hebben in en een registratie moet hebben van deze gewerkte uren door de topfunctionaris zonder dienstbetrekking.

Voor topfunctionarissen die naast hun topfunctie:

- tevens nevenwerkzaamheden vervullen bij uw organisatie; of
- werkzaamheden verrichten bij aan uw organisatie gelieerde rechtspersonen; of
- gelijktijdig leidinggevende topfunctionaris in dienstbetrekking is bij een andere rechtspersoon of instelling waarop de WNT van toepassing is;

geldt dat vanaf de verantwoording 2020 de WNT-gegevens die op deze zogenaamde samenloop van werkzaamheden betrekking heeft openbaar moeten worden gemaakt. Voor de openbaar te maken gegevens verwijzen wij naar artikel 5 van de Uitvoeringsregeling WNT die geldt vanaf 1 januari 2020.

7. Overige onderwerpen

7.6 Wet normalisering arbeidsrechtpositie ambtenaren (Wnra)

Per 1 januari 2020 is de Wnra in werking getreden. Kort samengevat houdt die wet in dat de ambtenaar sinds dit jaar een gewone werknemer is en dat de bepalingen van het Burgerlijk Wetboek op hen van toepassing zijn (enkele uitzonderingen daargelaten). Dit betekent onder andere dat de ambtenaar niet langer op basis van een (eenzijdige) aanstelling werkzaam is, maar op basis van een (tweezijdige) arbeidsovereenkomst. Dit betekent onder meer dat de ambtenaar ontslagbescherming geniet, recht heeft op een transitievergoeding bij ontslag en dat de wettelijke opzegbepalingen van toepassing zijn. De Wnra vraagt dat u keuzes maakt over bijvoorbeeld de inhoud en vorm van de arbeidsovereenkomsten, de aanleg van dossiers en administratieve wijzigingen.

Ten slotte heeft de Wnra ook tot gevolg dat alle wetswijzigingen die onlangs met de Wet Arbeidsmarkt in Balans in werking zijn getreden, ook op gemeenten van toepassing zijn.

Aangezien deze wijzigingen intreden met ingang van boekjaar 2020 zullen deze onderwerp van onze controle zijn voor boekjaar 2020.

7.7 Wet compensatie transitievergoeding

- Als de werknemer meer dan 2 jaar ziek is, kan de werkgever ontslag aanvragen bij het UWV. De zieke werknemer heeft dan recht op een transitievergoeding.
- Werkgevers kunnen vanaf 1 april 2020 compensatie aanvragen als zij een werknemer ontslaan die meer dan 2 jaar ziek is.
- Zo voorkomt de overheid dat werkgevers te maken krijgen met een opeenstapeling van kosten na 2 jaar loon doorbetalen aan zieke werknemers.
- Om in aanmerking te komen voor de compensatie gelden de volgende voorwaarden:
 - de werknemer is ontslagen wegens langdurige ziekte;
 - de werknemer had op grond van de wet recht op een transitievergoeding;
 - de werkgever heeft de transitievergoeding betaald aan de werknemer.
- Het is aan de werkgever om bij het UWV aan te tonen dat aan alle voorwaarden wordt voldaan; het dossier moet dus op orde zijn.
- Houdt u er rekening mee dat er een termijn op de aanvraag en een maximum aan de compensatie zit.

7.8 Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)

Oproepkrachten

- Een oproepkracht moet ten minste 4 dagen van tevoren schriftelijk worden opgeroepen. Deze termijn kan bij cao worden verkort tot 24 uur.
- Bij het intrekken/wijzigen van de oproep binnen 4 dagen voor de opgeroepen uren, heeft de oproepkracht toch recht op loon over de opgeroepen uren.
- Na iedere periode van 12 maanden moet u de oproepkracht een aanbod doen voor een vaste arbeidsomvang, gebaseerd op het gemiddelde aantal uren in de 12 voorafgaande maanden. De oproepkracht mag deze weigeren en blijft dan oproepkracht. U moet wel na iedere 12 maanden een aanbod doen.

Transitievergoeding

- Aanspraak vanaf de 1^e dag van het dienstverband (ook ingeval van beëindiging in de proeftijd) ingeval werkgever initiërende partij is om te komen tot een einde van de arbeidsovereenkomst.
- 1/3 bruto maandsalaris inclusief alle toeslagen en structurele emolumenten per dienstjaar (feitelijke duur).

Ketenregeling

- Maximaal 3 contracten voor bepaalde tijd in maximaal 3 jaar.
- Termijn om de keten te doorbreken is 6 maanden.

WW-premie

- De hoogte van de WW-premie wordt bepaald door het type contract. De lage premie (thans 2,94%) geldt voor een schriftelijk contract voor onbepaalde tijd met een vaste arbeidsomvang. De hoge premie (thans 7,94%) geldt voor flexibele contracten (met o.a. uitzonderingen voor BBL-ers en werknemers onder de 21 jaar).

Payrolling

- Payroll-werknemers hebben recht op dezelfde arbeidsvoorwaarden als werknemers van de opdrachtgever waar de payroll-werknemer werkt.

7. Overige onderwerpen

7.9 Wijzigingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Afgelopen periode heeft de commissie BBV één nieuwe notitie gepubliceerd, dit betreft de herziene notitie materiële vaste activa (MVA). Daarmee komt de vorige versie uit 2017 te vervallen. Deze notitie bevat één belangrijke wijziging: het is niet langer toegestaan om bij onvoldoende financiële middelen een termijn van vier jaar te hanteren voor het vormen van de voorziening. Ook is het niet toegestaan om op die wijze een negatieve voorziening aan te vullen. Een voorziening mag niet negatief zijn. Een onverwacht bij de jaarrekening gesignaleerde negatieve stand moet via een eenmalige last worden gedekt. Deze stellige uitspraak is een aanscherping ten opzichte van eerder gepubliceerde notities en treedt daarom in werking met ingang van het begrotingsjaar 2021. Verder bevat de nieuwe notitie een hoofdstuk gericht op het belang voor raadsleden, leden van provinciale staten en leden van het algemeen bestuur van waterschappen en gemeenschappelijke regelingen. Verder is de notitie geactualiseerd aan de hand van de vraag en antwoord rubriek, presentaties aan raden en bijeenkomsten met deskundigen. We adviseren de ambtelijke organisatie om kennis te nemen van deze gewijzigde notitie.

7.10 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021

Met ingang van boekjaar 2021 dient het College van burgemeester en wethouders van de gemeente zelf verantwoording af te leggen aan de Raad over het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, dat wil zeggen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Deze verantwoording gaat onderdeel uitmaken van de jaarrekening van de gemeente en als zodanig object van onderzoek worden voor de accountant in zijn opdracht om een getrouwheidsoordeel bij de jaarrekening af te geven. De Raad dient de materialiteits- en rapporteringsgrens te bepalen, mogelijk wel binnen een bepaalde wettelijke bandbreedte.

De aanstaande wetswijziging veroorzaakt dat de bewijslast om aan te tonen dat de gemeente primair in control is op gebied van financiële rechtmatigheid en getrouwheid wordt verlegd van de accountant naar het College. De intentie is dat de accountant hierbij als vierde lijn gaat functioneren. In onze optiek kan dit alleen worden bereikt als uw zelfcontrolerend vermogen in de 1ste, 2de en 3de-lijn binnen uw mogelijkheden en ambitieniveau optimaal is, waardoor wij alleen in de noodzakelijke processen en transacties hoeven te "spitten". Waar de 2de en 3de lijncontrole goed is ingericht zullen wij in hogere mate steunen op uw deelwaarnemingen maar altijd in beperkte omvang zelfstandig werkzaamheden blijven uitvoeren. U mag van uw accountant verwachten dat hij zelfstandig een oordeel blijft vormen over de beheersing van de organisatie. Voor gebieden die minder belicht worden, zullen wij uitgebreidere werkzaamheden uitvoeren.

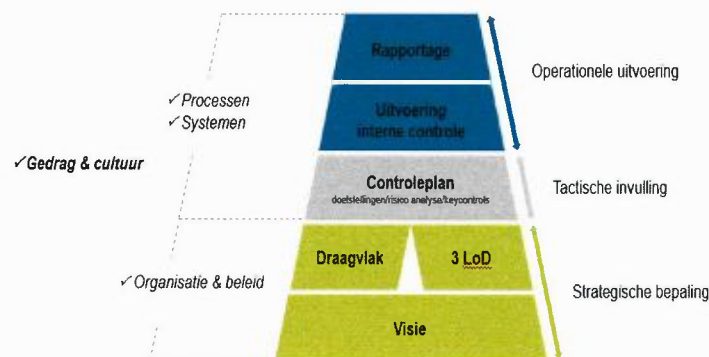
Om voorbereid te zijn op deze wetswijziging adviseren wij u om een kritische analyse uit te voeren op de huidige stand van zaken binnen uw gemeente. Allereerst is het van belang om terug te blikken, en na te gaan in hoeverre uw organisatie in de afgelopen jaren gesteund heeft op de werkzaamheden van de accountant of was het oordeel van de accountant een bevestiging van hetgeen reeds gecommuniceerd was door de 3de lijn (VIC: Verbijzonderde Interne Controle). Afhankelijk van de uitkomsten van deze analyse, dient u uw ambitie gericht op de wetswijziging te gaan bijstellen. Wij raden u aan om deze ambitie officieel vast te stellen, waarmee verankering in de organisatie wordt geborgd. In deze visie dient een beeld te worden geschetst hoe u de organisatie wenst te beheersen/ controleren. De visie dient een leidraad te bevatten voor de organisatie om te waarborgen en zichtbaar te maken dat binnen de gemeente getrouw en rechtmatig wordt gehandeld.

Op basis van het gewenste ambitie niveau in de visie dient te worden bepaald of de randvoorwaarden voor realisatie van deze visie toereikend zijn binnen uw gemeente en wat dit eventueel betekent voor de huidige inrichting van de 1ste, 2de en 3de lijnscontrole, de positionering van de 3de lijn (VIC). Ten aanzien van de positionering van de VIC is het belangrijk dat zij de positie krijgen om onafhankelijk te rapporteren over eventuele bevindingen. Uitgangspunten die bij een eventuele herziening/ herstructurering van uw organisatie in ogenschouw moeten worden genomen is een goed werkende bestuurlijke inrichting, actuele risicomanagement /beheersing per proces, juiste implementatie van de PDCA- cyclus (plan, do, check en act) en toezicht op de invoering van verbetermaatregelen.

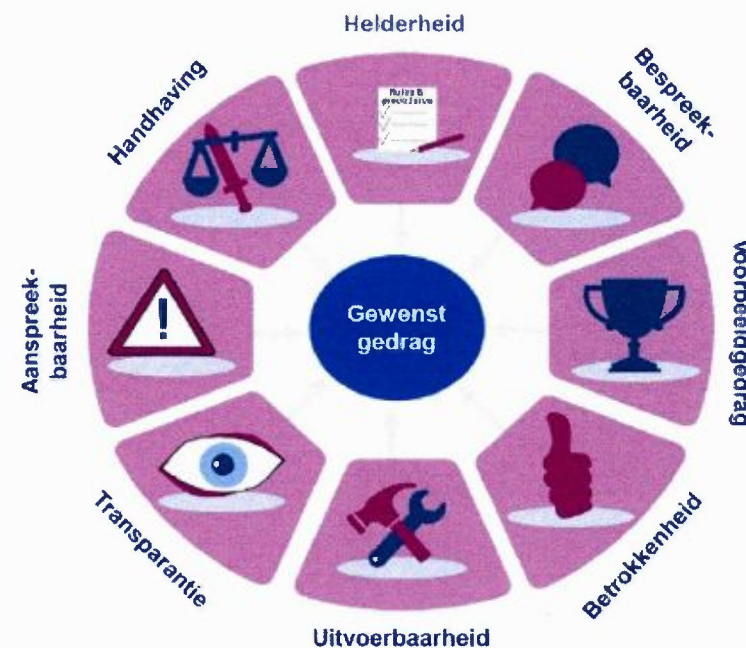
7. Overige onderwerpen

7.10 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021 (Vervolg)

Belangrijk is hierbij om na te gaan wat de (aangepaste) visie betekent voor uw processen en systemen. Indien er vele aanpassingen benodigd zijn om uw organisatie zichtbaar in control te krijgen op het gebied van getrouwheid en financiële rechtmatigheid heeft dit een behoorlijk impact op uw medewerkers. De aanpassingen dienen uiteindelijk te worden gedragen door de medewerkers van de gemeente op elke niveau binnen de organisatie. Hierbij is gedegen aanpak voor de implementatie essentieel. Iedere medewerker dient namelijk op zijn niveau te worden meegenomen in het gewenste risico management zoals dat is beschreven in de visie. Onze visie hierop is om medewerkers vooral aan de voorkant te betrekken bij de actualisatie van de het risicomanagement/beheersing per proces. Hierdoor creëer je bewustwording en draagvlak door de gehele organisatie. Onderstaand figuur geeft bovenstaande visueel weer.

Teneinde hier grip op te krijgen is het zaak aandacht te hebben voor mensgerichte beheersinstrumenten. Het vaststellen van gewenst gedrag en het borgen van dit gedrag middels genoemde beheersinstrumenten zal daarbij helpen. De zogenaamde "Soft controls" zijn op te vatten als maatregelen die van invloed zijn op bijvoorbeeld de motivatie, loyaliteit, integriteit, inspiratie en normen en waarden van medewerkers. Soft controls vormen een onlosmakelijk onderdeel van de set beheersingsmaatregelen die het management treft om zeker te stellen dat de organisatiedoelstellingen worden gerealiseerd (De Heus en Stremmelaar, 2000).

7. Overige onderwerpen

7.10 Rechtmatigheidsverantwoording met ingang van boekjaar 2021 (Vervolg)

Wij adviseren u om aandacht te hebben voor deze aspecten. Wij kunnen u hierbij helpen door dit mee te nemen in onze controle-aanpak en een eerste 0-meting hierover op te stellen. Wij kunnen ons ook voorstellen dat het belangrijk is voor de Raad, het College, de griffie en de ambtelijke organisatie om meer duidelijkheid te krijgen over de invulling van ieders rol en verantwoordelijkheid en de eisen die worden gesteld aan de interne beheersing om tot een rechtmatigheidsverantwoording te kunnen komen en met elkaar hierover het goede gesprek te hebben. Wij gaan graag het gesprek met u aan om u verder te adviseren over het mogelijk verder verfijnen van de visie, de inrichting van de interne controle en positionering van de VIC. Tevens kunnen wij u ook van dienst zijn bij de uitwerking van uw risicoanalyse en u adviseren over mogelijke beheersmaatregelen. Wij hebben ervaring met het beleggen van sessies met medewerkers om de risicoanalyse en beheersmaatregelen in kaart te brengen en zodoende draagvlak te creëren bij uw medewerkers. Wij houden bij de advisering uiteraard rekening met de eisen en schaal van uw gemeente.

In januari 2020 is de model tekst en de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording gepubliceerd door de commissie BBV. Hiermee is bekend geworden hoe de verantwoording eruit komt te zien. Er is echter nog niet bekend gemaakt op welke wijze het college tot een rechtmatigheidsverantwoording kan komen: het antwoord op de vraag: wat moet de gemeente doen om de verantwoording te kunnen verstrekken. Inmiddels zijn wij bij diverse gemeenten aan de slag met raad, college en ambtelijke organisatie om het antwoord op deze vraag te vinden. Het gaat daarbij om het bepalen van de gemeentelijke ambitie ten aanzien van interne beheersing, het creëren van draagvlak binnen de organisatie en het bestuur en het formuleren van normenkader, toetsingskader en aanpak van de interne rechtmatigheidscontrole (waaronder controleplan). Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen interne beheersing in de processen (eerste lijn), interne controle onder verantwoordelijkheid van de lijnmanager (tweede lijn) en de verbijzonderde interne controle (derde lijn). De samenhang en inrichting van deze drie lijnen (three lines of defence) is belangrijk om in 2020 te ontwerpen en in te richten. Wij adviseren u een plan van aanpak op te stellen, waarbij 2020 een voorbereidingsjaar en tevens een testjaar kan zijn. Over 2020 verstrekt de accountant nog een rechtmatigheidsoordeel. Met ingang van 2021 beperkt het oordeel van de accountant zich tot een getrouwheidsoordeel. Overigens controleert de accountant vanaf 2021 ook de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording als onderdeel van de gemeentelijke jaarrekening. Baker Tilly heeft inmiddels een presentatie gegeven aan Raadsleden, College, Griffier, gemeentesecretaris en betrokken ambtenaren.

Bijlagen

Bijlage A – SiSa-bijlage

Het is volgens de Nota verwachtingen accountantscontrole 2019 voorgeschreven dat wij de geconstateerde fouten en onzekerheden per regeling rapporteren door middel van onderstaande verplichte tabel. Deze tabel dient door uw gemeente samen met een aantal andere verplicht voorgeschreven verantwoordingsstukken voor 15 juli 2020 elektronisch bij het CBS te worden aangeleverd.

Nummer	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB)			
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2019			
G3	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2019			
H4	Specifieke uitkering Sport			

Strekking controleverklaring rechtmatigheid:	Goedkeurend
Strekking controleverklaring getrouwheid:	Goedkeurend

Bijlage B – Fouten evaluatie

Ongecorrigeerde verschillen

Tijdens onze controle hebben wij de volgende ongecorrigeerde controleverschillen geconstateerd, die zowel individueel als in totaliteit niet van materieel belang worden geacht in relatie tot de financiële overzichten als geheel.

Gemeente Heerde EUR	Getrouwheid (G) en/of Rechtmatigheid (R)	Activa EUR	Passiva EUR	Eigen vermogen EUR	Resultatenrekening EUR
<i>Fouten</i>					
Pensioenvoorziening bestuurders is niet nauwkeurig verantwoord	G/R		-46.035	46.035	46.035
Inkopen van twee leveranciers zijn niet op juiste wijze aanbesteed	R				275.625
Totaal fouten	(G)/R	0	-46.035	46.035	321.660
<i>Onzekerheden</i>					
Levering Wmo – Zorg in natura	G/R				106.990
Levering Wmo - Algemene voorziening Schoon en Leefbaar Huis	G/R				135.623
Levering Jeugdwet – Zorg in natura	G/R				699.523
PGB's	G/R				144.937
Negatief bedrag inzake investering M2A onder de materiële vaste activa	G/R	105.703			
Onzekerheid voorbelasting suppletie Q1 2018	G/R		76.448		-76.448
Ontbrekende stukken van één leveranciers om vast te stellen of inkopen op juiste wijze zijn aanbesteed	R				86.697
Totaal onzekerheden	(G)/R	105.703	76.448	0	1.250.218

Wij zullen aan het college een schriftelijke bevestiging bij de jaarrekening vragen, waarin men het bovenstaande bevestigt. Dit houdt in dat eventuele niet-geconstateerde en derhalve niet-gecorrigeerde fouten, zowel individueel als in totaal, in het kader van de jaarrekening niet materieel zijn. Het college wordt tevens gevraagd te bevestigen geen kennis te hebben van andere niet-gecorrigeerde fouten.

Onze controlestandaarden eisen dat wij afwijkingen van materieel belang in de toelichting signaleren om de gemeenteraad in staat te stellen een inschatting te maken van de gevolgen daarvan voor de jaarrekening. Er zijn geen onderwerpen uit de toelichting waarvan wij denken dat de gemeenteraad deze nader dient te beoordelen.

N.B.: de gehanteerde materialiteit bedraagt € 496.000 voor fouten en € 1.488.000 voor onzekerheden. Verschillen beneden de ondergrens van € 24.800 zijn bij het opstellen van dit overzicht niet meegenomen.

Bijlage C – Urenbesteding

Opbouw en inzet controleteam

Het controleteam heeft tot en met heden 644 uren aan de controle besteed. Het verwachte aantal te besteden uren was 500. Op hoofdlijnen is een aantal oorzaken aan te wijzen. De effecten van het niet op locatie bij de gemeente kunnen werken is een belangrijke (Corona-effect). Daarnaast heeft de jaarrekening de nodige correcties ondergaan. Dit mogelijk mede als gevolg van bezetting aan de kant van de gemeente. In de onderstaande tabel zijn deze uren uitgesplitst naar functieniveaus binnen het team.

Overzicht bestede uren	Budget	Werkelijk
Partner	35	42
Senior en junior manager	185	239
Overige teamleden	280	363
Totaal	500	644

Deze teamopbouw en de inzet van het team heeft geleid tot een kwalitatief goede controle.

Contactgegevens

drs. E.H.J.D. (Edwin) Damman RA

Director Audit

T +31 (0)6 13 74 45 08

e.damman@bakertilly.nl

D.M. (Dineke) Spekenbrink – Pigge MSc RA

Senior Manager Audit

T +31 (0)6 52 75 99 48

d.spekenbrink@bakertilly.nl

Kantoorgegevens:

Baker Tilly (Netherlands) N.V.

Burg. Roelenweg 14-18

Postbus 508

8000 AM Zwolle

T +31 (0)38 425 86 00

